

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

-

betreft
Accountantscontrole sociaal
domein

ons kenmerk
ECFE/U201502166
Lbr. 15/102

datum
21 december 2015

Samenvatting

De verwachting is dat door accountants bij de gemeentelijke jaarrekeningen over 2015 veel niet goedkeurende accountantsverklaringen worden afgegeven. De oorzaken hiervan zijn fouten en onzekerheden in het Sociale Domein die voor een groot deel vanuit de keten bij de gemeenten neerslaan en deels ook uit de eigen contractuele relatie met zorgaanbieders kunnen voortkomen.

De afgelopen periode hebben wij met het Rijk, de accountantssector en de zorgaanbieders over deze situatie gesproken. Uiteindelijk heeft het Rijk er toch voor gekozen de accountantscontrole op een reguliere wijze te laten plaats vinden. In aanvulling hierop adviseert de VNG aan gemeenten het inregelen van de beheersorganisatie ten bate van de controle 2016 en 2017 voorop te zetten en de administratieve lasten voor 2015 zoveel mogelijk te beperken, inclusief eventuele extra accountscontrolekosten ten behoeve van de jaarrekening van 2015.

In deze brief wordt een schets op hoofdlijnen gegeven van wat dit alles voor gemeenten betekent. In het nieuwe jaar zal de VNG met het Rijk, accountants en zorgaanbieders doorspreken om tot een verdere concretisering te komen. Hiertoe zullen ook regionale bijeenkomsten worden georganiseerd.

Over relevante ontwikkelingen zult u door de VNG, onder meer via onze website, op de hoogte worden gehouden.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

-

betreft
Accountantscontrole sociaal
domein

ons kenmerk
ECFE/U201502166
Lbr. 15/102

datum
21 december 2015

Geacht college en gemeenteraad,

De verwachting is dat door accountants bij de gemeentelijke jaarrekeningen over 2015 veel niet goedkeurende accountantsverklaringen worden afgegeven. De oorzaken hiervan zijn fouten en onzekerheden in het Sociale Domein die voor een groot deel vanuit de keten bij de gemeenten neerslaan en deels ook uit de eigen contractuele relatie met zorgaanbieders kunnen voortkomen.

Continuïteit van zorg voorop

De situatie is dat het Rijk, gemeenten en ook zorgaanbieders en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) in 2015 de continuïteit van de zorg voorop hebben gezet. Hoewel niet alles in 2015 perfect is gegaan, is er wel alles aan gedaan om deze transitie zo goed mogelijk te laten verlopen. Dat een en ander naar alle waarschijnlijk zal resulteren in een beeld van veel niet goedkeurende verklaringen is voor gemeenten dan ook wrang.

Hier komt bij dat de oorzaken van de onzekerheden en onduidelijkheden waar gemeente mee worden geconfronteerd voor een groot deel buiten de macht van gemeenten liggen. Vanwege de systematiek werken ze echter door in het accountantsoordeel bij de gemeenterekening.

Verkenningen

De afgelopen periode hebben wij met het Rijk, de accountantssector en de zorgaanbieders over deze situatie gesproken. Tijdens deze verkenningen is door de VNG aan het Rijk voorgesteld om de regelgeving over de accountantscontrole aan te passen en deze controle in 2015 beter af te stemmen op dit buitengewone jaar van transformatie, waarin niet alleen een transformatie van het sociale domein moet plaats vinden maar ook van de administratie organisatie en verantwoording. Om de daadwerkelijke gemeentelijke inspanningen zichtbaar te maken, is onder meer aan het Rijk een groeipad van drie jaar voorgesteld. Ook andere oplossingen zijn verkend.

Een reguliere controle

Uiteindelijk heeft het Rijk er toch voor gekozen de accountantscontrole op een reguliere wijze te laten plaatsvinden. Aanpassing van regelgeving acht het Rijk principieel onjuist en ook disproportioneel in verband met de transparantie naar de raad en met de verschillende uitgangsposities van gemeenten. Het Rijk heeft in de gesprekken meermaals ook aangegeven:

- zich ervan bewust te zijn dat een transitie als deze nu eenmaal tijd vergt;
- dat de oorzaken van substantiële fouten en onzekerheden deels buiten de gemeentelijke invloedssfeer liggen;
- zorgcontinuïteit in 2015 prevaleert;
- we vooral onze energie moeten inzetten op getrouwheid en dat rechtmatigheid in een fase van transitie niet de eerste prioriteit heeft. Wanneer een gemeente in het kader van de controle besluit om voor 2015 niet meer te investeren in het aantonen van de rechtmatigheid van de bestedingen, is dat een te respecteren keuze.

Met het Rijk is afgesproken dat deze punten nadrukkelijk in de communicatie worden meegenomen.

Energie richten op 2016 en 2017

In aanvulling hierop adviseert de VNG aan gemeenten het inregelen van de beheersorganisatie ten bate van de controle 2016 en 2017 voorop te zetten en de administratieve lasten voor 2015 zoveel mogelijk te beperken, inclusief eventuele extra accountscontrolekosten ten behoeve van de jaarrekening van 2015. We adviseren gemeenteraden, lokale auditcommissies en colleges in overleg te gaan en deze stand van zaken met elkaar te delen en de verwachtingen over de controle 2015 op elkaar af te stemmen. Vervolgens kan dan het gesprek met de accountant worden gevoerd om tot een zo praktisch mogelijke inrichting van de controle 2015 te komen, binnen het kader van de regelgeving waarmee de accountant te maken heeft.

Met dit als uitgangspunt komt de vraag op: Wat betekent dit nu voor mijn gemeente?

Onderstaand gaan we hier op hoofdlijnen op in aan de hand van het afrekenen van de PGB-gelden en de zorg in natura.

PGB-gelden

De SVB gebruikt de komende tijd om meer zicht op de omvang van de geconstateerde fouten en onzekerheden bij de trekkingsrechten van de PGB's te krijgen. Deze fouten en onzekerheden zullen doorwerken naar de financiële rechtmatigheid van de gemeenterekening.

De SVB is gevraagd om uiterlijk 1 april met een verantwoording naar de gemeenten te komen. Zij heeft echter aangegeven, vanwege doorlooptijden van declaraties van budgethouders en verwerking naar partijen als de belastingdienst en het CAK, pas per juni 2016 tot een definitieve afrekening te kunnen komen. Samen met Rijk en accountants zal nu moeten worden gewerkt aan een instructie hoe in een eerder stadium een voorlopige afrekening kan plaatsvinden. Iedere gemeente zal de SVB t.z.t. moeten laten weten of zij akkoord gaat met de uiteindelijke afrekening. De fouten en onzekerheden vormen dan mogelijk een knelpunt. Met het ministerie van VWS zal nader overleg volgen om hier een oplossing voor te vinden.

Zorg in natura

Een zelfde verhaal geldt voor de aanbieders in de zorg. Ook zij zullen in 2016 met hun afrekeningen komen waarbij vragen kunnen ontstaan. Zorgaanbieders worden momenteel door hun brancheverenigingen geïnformeerd over deze afrekeningen.

Veel aanbieders hebben aangegeven zich niet te kunnen verantwoorden conform de eerder met de gemeente overeengekomen contractvoorwaarden. Zij vragen de gemeenten om zich voor 2015 te mogen verantwoorden volgens een protocol met een algemene set aan verantwoordingseisen en controles. De VNG ondersteunt dit protocol, het is een passend arrangement op weg naar het nader inregelen van de transitie van het Sociale Domein. Zo houden we de administratieve lasten voor zowel de zorgaanbieders als de gemeenten binnen de perken. Dit alles onder de voorwaarde dat aanbieders zich op tijd zullen verantwoorden. Het neemt niet weg dat in sommige gevallen gemeenten/ regio's met hun aanbieders overeenstemming hebben over het wel verantwoorden conform de contractvoorwaarden of over een ander wijze van afwikkeling. Dan ligt het in de rede om deze andere afspraak te laten prevaleren.

De VNG is geen voorstander van aanpassingen van gemeentelijke verordeningen specifiek voor de accountantscontrole 2015. Beter is het nu om de door het Rijk gekozen lijn te volgen en zich te richten op een langer termijn perspectief. Gemeenten nemen dan ook hier een eventueel niet goedkeurend oordeel voor wat betreft de financiële rechtmatigheid voor lief.

Tot slot

Tot zover de tussenstand van dit moment. In het nieuwe jaar zal de VNG met het Rijk, accountants en zorgaanbieders doorspreken om tot een verdere concretisering van bovenstaande te komen. Hiertoe zullen ook regionale bijeenkomsten worden georganiseerd. Over relevante ontwikkelingen zult u door de VNG, onder meer via onze website, op de hoogte worden gehouden.

De gesprekken vanuit de VNG zijn gevoerd in nauwe samenwerking tussen het bureau van de VNG en gemeentelijke vertegenwoordigers zowel vanuit de gemeentelijke financiën als het sociale domein. Graag zeggen we iedereen dank die hiervoor tijd vrij heeft willen maken.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.